

Programul de Vecinătate al Uniunii Europene pentru Republica Moldova

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

RAPORT DE ANALIZĂ A DEFICIENȚELOR SISTEMULUI DE MANAGEMENT ȘI PROMOVARE A INDICAȚIILOR GEOGRAFICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

**Proiect finanțat de
Uniunea Europeană**

Proiect implementat în consorțiu de

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

**Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de
proprietate intelectuală**

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

RAPORT DE ANALIZĂ A DEFICIENȚELOR SISTEMULUI DE MANAGEMENT ȘI PROMOVARE A INDICAȚIILOR GEOGRAFICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

OCTOMBRIE 2017

Autor: Dariusz Goszczyński

Expert non-cheie senior

Chișinău 2017

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

CUPRINS

INTRODUCERE	3
REGULILE UE CU PRIVIRE LA INDICAȚIILE GEOGRAFICE (IG)	5
Denumirea produselor agricole și alimentare.....	6
Procedura de înregistrare a produselor agricole și alimentare.....	9
Asigurarea calității și proceduri referitoare la inspecție	11
Denumirile băuturilor alcoolice și vinurilor	12
Avantajele IG	14
SISTEMUL INDICAȚIILOR GEOGRAFICE DIN MOLDOVA.....	15
Cadrul legal aplicabil indicațiilor geografice din Republica Moldova.....	15
Definiții.....	16
Procedura de Înregistrare	19
Aria de acoperire a protecției	23
Verificarea conformității cu caietul de sarcini al produsului.....	23
Controalele ex officio	25
Metode de stimulare și acțiune pentru dezvoltarea sistemului	26
CONCLUZII	27
Definiții.....	28
Procedura de înregistrare	28
Controlul și verificările de calitate.....	29
Controalele ex officio	30
Metode de stimulare și acțiune pentru dezvoltarea sistemului	31
RECOMANDĂRI	31

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

INTRODUCERE

Europa beneficiază de o gamă largă de produse, iar calitatea și caracteristicile specifice ale acestora derivă din relația cu regiunea de origine sau din metodele tradiționale de producție. De-a lungul anilor, multe produse au devenit o carte de vizită a regiunii și au ajuns una dintre atracțiile turistice ce „trebuie gustate”. Aceste produse de prestigiu, datorită popularității și nivelului înalt al vânzărilor, sunt adesea fraudate, iar numele lor sunt utilizate în mod abuziv de către producătorii din alte regiuni și state. Astfel de practici induc în eroare consumatorii cu privire la originea unui anumit produs și contribuie la propagarea fenomenului de concurență neloială. În consecință, producătorii care folosesc metode tradiționale de producție pierd potențiale profituri, iar imaginea pozitivă a regiunii are de suferit.

Sistemul de protecție și promovare a produselor de calitate este unul dintre cei mai importanți factori care influențează dezvoltarea durabilă a zonelor rurale și realizarea obiectivelor celui de-al doilea pilon al politicii agricole comune. Acesta contribuie la diversificarea ocupării forței de muncă în zonele rurale prin crearea mijloacelor de trai non-agricole și creșterea veniturilor producătorilor agricoli. Acest lucru este important, în special în zonele îndepărtate sau în zonele defavorizate, deoarece împiedică depopularea acestor zone. Prin sistemul de protecție și promovare a produselor regionale și tradiționale, patrimoniul cultural este, de asemenea, protejat, ceea ce contribuie în mare măsură la atractivitatea zonelor rurale și la dezvoltarea agroturismului.

Acest raport vizează evaluarea armonizării legislației privind indicațiile geografice din Republica Moldova cu legislația UE. Acesta a fost elaborat pornind de la analiza documentelor și actelor juridice, a întâlnirilor cu producătorii și reprezentanții instituțiilor responsabile cu implementarea sistemului și de la revizuirea materialelor pregătite în cadrul proiectului. De asemenea, autorul a elaborat recomandări care, în opinia sa, ar trebui implementate în sistemul de indicații geografice din Republica Moldova, pentru a se ajunge la o armonizare completă cu legislația UE. Acestea sunt urmate de anumite indicații, bazate în primul rând pe experiența autorului, pentru a facilita implementarea eficientă a sistemului.

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

REGULILE UE CU PRIVIRE LA INDICAȚIILE GEOGRAFICE

Conceptul referitor la politicile calitative aplicabile produselor la nivelul UE include Indicațiile Geografice (IG), Denumiri de Origine Protejate (DOP) și Specialitățile Tradiționale Garantate (STG) ale căror denumiri geografice sau tradiționale sunt asociate cu calitatea produselor originale, conferindu-le reputație și caracteristici specifice. Sistemul IG este recunoscut la nivel internațional ca fiind un instrument care combină aspectele legate de DPI și dezvoltare rurală, cu preocupări legate de calitate și de oportunitățile de marketing.

Dispozițiile privind indicațiile geografice sunt cuprinse în diferite reglementări de la nivel comunitar, în funcție de diferitele categorii de produse. De exemplu, produsele alimentare beneficiază de un sistem diferit comparativ cu vinurile și băuturile spirtoase.

Legislația europeană ce guvernează protecția IG este reprezentată de:

- REGULAMENTUL (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare;
- REGULAMENTUL DELEGAT NR. 664/2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la stabilirea simbolurilor Uniunii pentru denumirile de origine protejate, indicațiile geografice protejate și specialitățile tradiționale garantate și cu privire la anumite norme privind sursele, anumite norme procedurale și anumite norme tranzitorii suplimentare;
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) Nr. 668/2014 AL COMISIEI din 13 iunie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare
- REGULAMENTUL (UE) Nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului;
- REGULAMENTUL (CE) Nr. 607/2009 al Comisiei din 14 iulie 2009 de stabilire a unor norme de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului în ceea ce privește denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate, mențiunile tradiționale, etichetarea și prezentarea anumitor produse vitivinicole, modificat și completat;
- REGULAMENTUL (UE) Nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1601/91 al Consiliului;
- REGULAMENTUL (CE) Nr. 110/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protecția indicațiilor

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

geografice ale băuturilor spirtoase și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1576/89 al Consiliului, modificat și completat.

Pentru a se asigura o transparență deplină, denumirile protejate sunt înscrise într-un registru public al Comisiei Europene. Astfel, lista indicațiilor geografice protejate ale UE pentru produsele agricole și produsele alimentare este disponibilă prin accesarea linkului:

<http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>,

denumirile protejate ale vinurilor pot fi vizualizate prin accesarea linkului:

<http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/ebacchus/index.cfm?event=pwelcome&language=EN>

iar în cazul băuturilor spirtoase, se poate accesa următorul link:

<http://ec.europa.eu/agriculture/spirits/index.cfm?event=searchIndication>

DENUMIREA PRODUSELOR AGRICOLE ȘI ALIMENTARE

Protecția denumirilor produselor este asigurată prin înscrierea unor denumiri specifice în Registrul Indicațiilor Geografice Protejate și al Denumirilor de Origine Protejate sau în Registrul Specialităților Tradiționale Garantate.

Categoriile de denumiri protejate includ:

Denumire de Origine Protejată

Se referă la denumirea geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și a cărui calitate sau caracteristici sunt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și umani, ale cărui etape de producție se desfășoară, toate, în aria geografică delimitată.

Producătorii care solicită înregistrarea unei denumiri de origine protejată trebuie să demonstreze în mod clar existența unei relații foarte strânse între caracteristicile produsului și caracteristicile geografice ale regiunii în cauză, cum ar fi de ex. solurile, intensitatea luminii solare, microclimatul specific al ariei geografice etc.

Astfel, Denumirea de Origine Protejată se acordă produselor care au o legătură extrem de strânsă cu zona de producție.

Indicații Geografice Protejate

Se referă la denumirea unei regiuni, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs agricol sau alimentar originar din această regiune, din acest loc determinat sau din această țară. Produsul posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

ce pot fi atribuite acestei origini geografice. Calitatea poate rezulta din factori naturali sau umani, cum ar fi clima, speciile sălbatice, solul sau peisajul specific sau neschimbat în timp sau din metoda tradițională de producție.

Spre deosebire de Denumirea de Origine Protejată, în acest caz, unul dintre cele trei procese, de exemplu producția, procesarea sau pregătirea trebuie să se realizeze în aria desemnată.

Specialitatea Tradițională Garantată

O denumire este eligibilă pentru a fi înregistrată ca fiind o specialitate tradițională garantată dacă se referă la un produs agricol sau alimentar specific care:

- se caracterizează printr-un mod de producere și/sau de prelucrare ce corespunde unui tip tradițional de producere și/sau de prelucrare a unui produs agricol sau alimentar; sau
- se obține din materie primă sau ingredient utilizate în mod tradițional.

Pentru ca o denumire să poată fi înregistrată ca și specialitate tradițională garantată, aceasta trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fi fost utilizată în mod tradițional pentru a desemna produsul specific; sau
- să identifice caracterul tradițional sau caracterul specific al produsului.

Aria de acoperire a reglementărilor

Sistemul de protecție al produselor regionale și tradiționale a fost realizat pentru înregistrarea produselor menționate în Anexa I a Tratatului Uniunii Europene, aceste produse fiind destinate consumului uman, listă completată de anexele Regulamentelor specifice.

Principalele categorii includ:

- Carne proaspătă și organe comestibile;
- Produse din carne;
- Brânzeturi;
- Uleiuri;
- Fructe și legume proaspete sau prelucrate;
- Pește proaspăt, moluște și crustacee și produse derivate din acestea;
- Pâine, produse de patiserie, prăjituri, biscuiți, alte produse de patiserie.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

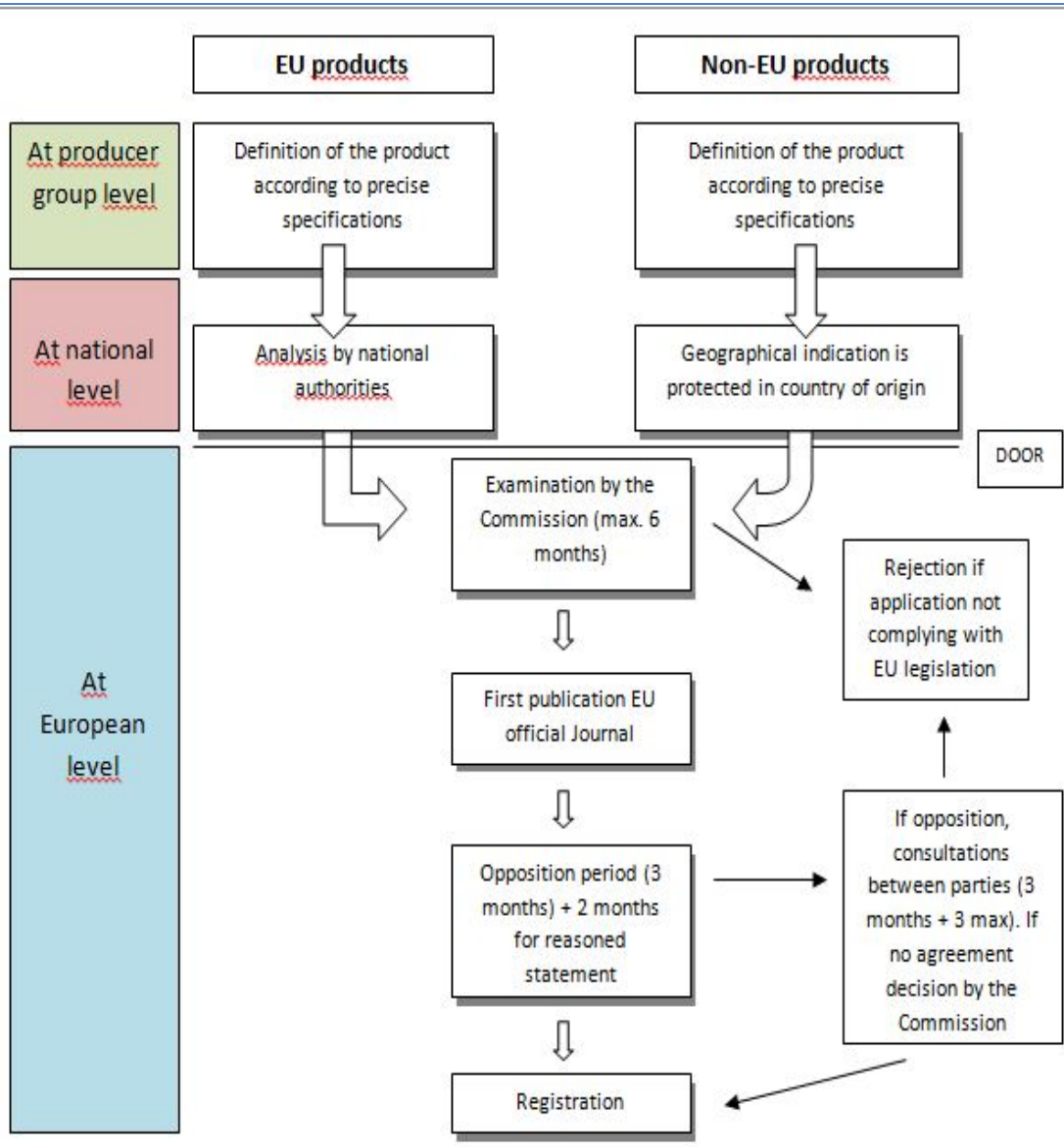
Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Denumirile și simbolurile protejate

Producătorii de produse înregistrate, care posedă certificate emise de organismul de certificare, care confirmă îndeplinirea cerințelor din caietul de sarcini, au dreptul să utilizeze denumirea protejată și să plaseze sigla corespunzătoare pe eticheta produsului.

PROCEDURA DE ÎNREGISTRARE A PRODUSELOR AGRICOLE ȘI ALIMENTARE

http://ec.europa.eu/agriculture/quality/schemes/index_en.htm

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Cererea de înregistrare a unei Denumiri de origine, a unei Indicații geografice sau a unei Specialități Tradiționale Garantate se poate depune doar de către acele grupuri care lucrează cu produsele al cărui nume urmează a fi înregistrat. O singură persoană fizică sau juridică poate fi tratată ca fiind un grup în cazul în care se demonstrează că sunt îndeplinite ambele condiții:

- Persoana în cauză este singurul producător care își manifestă dorința de a depune o cerere;
- În ceea ce privește denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate, aria geografică delimitată prezintă caracteristici care diferă considerabil de cele din zonele învecinate sau caracteristicile produsului sunt diferite de cele produse în zonele învecinate.

Caietul de Sarcini

O Denumire de origine Protejată sau o Indicație Geografică trebuie să respecte un caiet de sarcini, care va include cel puțin următoarele elemente:

- Denumirea care trebuie protejată așa cum este utilizată, fie pe piață, fie în limbajul comun, numai în limbile care sunt sau au fost folosite istoric pentru a descrie produsul specific în aria geografică delimitată;
- Descrierea produsului, inclusiv, dacă este cazul, a materiei prime, precum și principalele caracteristici fizice, chimice, microbiologice și/sau organoleptice ale produsului;
- Definirea zonei geografice;
- Elemente care să ateste că produsul provine din aria geografică delimitată;
- Descrierea metodei de obținere a produsului și, dacă este cazul, a metodelor locale, loiale și constante, de obținere a acestuia, precum și descrierea elementelor referitoare la ambalaj, dacă solicitantul constată și justifică necesitatea ambalării produsului în aria geografică delimitată, pentru a păstra calitatea, pentru a garanta originea sau pentru a asigura controlul;
- Legătura dintre calitatea sau caracteristicile produsului și mediul geografic;
- Denumirile și adresele autorităților sau, dacă sunt disponibile, ale organismelor abilitate să verifice respectarea prevederilor caietului de sarcini;
- Orice reguli specifice de etichetare a produsului în cauză.

Procedura de examinare națională a cererii

Statul membru examinează cererea pentru a verifica dacă este justificată și îndeplinește condițiile din schema respectivă. În cadrul controlului, statul membru inițiază o procedură națională cu privire la opoziție care asigură publicarea corespunzătoare a cererii și care prevede un termen rezonabil în care orice persoană fizică sau juridică care are un interes legitim și care este stabilită sau rezident(ă) pe teritoriul respectiv are dreptul de a formula o opoziție la înregistrare. Statul membru examinează admisibilitatea contestațiilor primite și se asigură că decizia favorabilă este făcută publică și că orice persoană fizică sau juridică care are un interes legitim are posibilitatea de a face recurs. De asemenea, se va asigura publicarea versiunii caietului de sarcini al produsului pe care se bazează decizia favorabilă și se va asigura acces electronic la caietul de sarcini al produsului.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Aria de acoperire a protecției

Denumirile protejate sunt protejate contra:

- utilizări comerciale directe sau indirecte a unei denumiri înregistrate pentru produse neacoperite de înregistrare în măsura în care aceste produse sunt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire sau în măsura în care această utilizare permite de a profita de reputația denumirii protejate, inclusiv atunci când produsele respective sunt utilizate ca și ingrediente;
- orice uzurpare, imitare sau evocare, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi 'de genul', 'de tipul', 'de stilul', 'așa cum este produs, 'imitație' ori de alte expresii similare, inclusiv atunci când produsele respective sunt utilizate ca și ingrediente;
- orice indicații false sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate sau pe documentele aferente produsului respectiv, precum și contra utilizării în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului;
- orice alte practici susceptibile să inducă în eroare consumatorul în ceea ce privește originea adevărată a produsului.

ASIGURAREA CALITĂȚII ȘI PROCEDURI REFERITOARE LA INSPECȚIE

Verificarea conformității

În conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul 1151/2012, toți producătorii care participă la sistemul de înregistrare și de protecție a produselor agricole și alimentare trebuie supuși controlului de către organismele de certificare autorizate.

Sarcina de a elabora proceduri și de a înființa organisme de control relevante a fost transferată statelor membre. Informațiile privind organismele de control instituite de către un stat membru trebuie furnizate de către fiecare stat Comisiei Europene. Datele sunt publicate de către Comisie în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.

Verificarea conformității proceselor de producție a produselor agricole și a produselor alimentare cu specificațiile poate fi realizată de către organismele private de certificare sau de către organismul de la nivel național. Producătorii pot selecta o entitate care să efectueze aceste controale. Toate unitățile private de certificare trebuie să fie acreditate în conformitate cu evaluarea standard de conformitate 17065: 2012 - Cerințe pentru organismele care certifică produse, procese și servicii. Acest standard definește cerințele care trebuie îndeplinite de către organismele de certificare pentru a fi recunoscute ca fiind competente și de încredere.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Dispozițiile în cauză prevăd că toate costurile legate de inspecțiile realizate cu privire la produsele regionale și tradiționale sunt suportate de producători.

Statele membre efectuează controale, pe baza unei analize de risc, pentru a asigura respectarea cerințelor și, în cazul unei încălcări, aplică sancțiuni administrative corespunzătoare.

Controalele ex officio

Controalele oficiale au următoarea arie de acoperire:

- se verifică dacă un produs este conform cu specificațiile elaborate pentru acesta; și
- se monitorizează utilizarea denumirii înregistrate pentru descrierea produsului introdus pe piață.

Autoritatea sau autoritățile competente

Regulamentul (CE) nr. 882/2004 descrie în detaliu modul în care statele membre pun în aplicare controalele oficiale privind alimentele și hrana pentru animale. Controlul oficial este definit ca fiind „orice formă de control efectuat de autoritatea competentă sau de Comunitate în vederea verificării conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare, precum și dispozițiile privind sănătatea animală și bunăstarea animalelor”. Statele membre desemnează autoritățile competente cărora le revine responsabilitatea obiectivelor și controalelor oficiale. Responsabilitatea pentru controalele oficiale poate fi împărțită la nivelul mai multor autorități competente, în funcție de nivelul sectorial sau administrativ dintr-un stat membru. Totuși, în această situație, se va asigura o coordonare corespunzătoare. Statele membre vor elabora un Plan de Control Național Multianual integrat. Planul de Control Național Multianual conține informații generale cu privire la structura și organizarea sistemelor de control oficial aplicabil la nivelul statului membru respectiv.

DENUMIRILE BĂUTURILOR ALCOOLICE ȘI VINURILOR

Problemele privind protecția băuturilor alcoolice distilate au fost reglementate de *Regulamentul (CE) nr. 110/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1576/89 al Consiliului*. Protecția vinurilor a fost reglementată prin *Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor în sectorul produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72 CEE nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 (Regulamentul privind OCP)*. Deși indicațiile vinurilor aromatizate din *Regulamentul (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1601/91*.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Datorită importanței semnificative a băuturilor spirtoase și a vinurilor pentru economie, s-au transmis acte legislative separate în acest scop. Este de remarcat faptul că primele indicații geografice care au apărut în Europa au fost emise exclusiv cu privire la băuturile spirtoase.

Cerințele privind denumirile produselor care solicită protecție sunt similare cu cele privind produsele agricole și produsele alimentare. Singura diferență esențială este reprezentată de faptul că băuturile spirtoase pot fi înregistrate numai în categoria indicațiilor geografice protejate, în timp ce produsele agroalimentare și vinurile pot fi înregistrate și în categoria denumirilor de origine protejată.

Procedura de înregistrare

Pentru ca o băutură alcoolică sau vin să fie protejate, producătorii trebuie să pregătească o cerere care, în urma unei evaluări efectuate la nivelul statelor membre, să fie depusă la Comisie într-una dintre limbile oficiale ale UE sau tradusă într-una dintre aceste limbi. Cererea trebuie să fie bine justificată și să includă documentația tehnică cu specificațiile relevante care trebuie respectate. În ceea ce privește indicațiile geografice de la nivelul Comunității, cererea este depusă de statul membru care produce o anumită băutură. În ceea ce privește indicațiile geografice dintr-o țară terță, cererea e transmite Comisiei, fie direct, fie prin intermediul autorităților țării terțe în cauză și include dovezi care demonstrează că denumirea în cauză este protejată în țara sa de origine. Dosarul tehnic va include cel puțin următoarele specificații de bază:

- a) denumirea și categoria băuturii alcoolice, inclusiv indicația geografică;
- b) o descriere a băuturii alcoolice care să includă principalele caracteristici fizice, chimice și/sau organoleptice ale produsului, precum și caracteristicile specifice ale băuturii alcoolice, comparativ cu categoria relevantă;
- c) definirea ariei geografice în cauză;
- d) o descriere a metodei de obținere a băuturii spirtoase și, dacă este cazul, a metodelor locale autentice și constante;
- e) detalii care să justifice legătura cu mediul geografic sau cu originea geografică;
- f) cerințe stabilite de Comunitate și/sau dispoziții naționale și/sau regionale;
- g) numele și adresa solicitantului;
- h) orice completare a indicației geografice și/sau orice normă de etichetare specifică, în conformitate cu dosarul tehnic relevant.

În cazul în care Comisia constată că cererea este conformă, specificațiile de bază din dosarul tehnic menționat la alineatul (4) sunt publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C.

Procedura referitoare la obiecții

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Persoana fizică sau persoana juridică care are un interes justificat poate depune o obiecție împotriva unei anume indicații geografice în termen de șase luni (sau două luni în cazul vinurilor) de la data publicării documentației tehnice, justificată de nerespectarea condițiilor prevăzute în Regulament. Obiecția, care trebuie să fie motivată, ar trebui să fie prezentată Comisiei într-una dintre limbile oficiale ale UE sau să includă o traducere anexată într-una dintre aceste limbi. Comisia decide înregistrarea unei anume indicații geografice în conformitate cu procedura de reglementare, efectuând o inspecție pentru verificarea tuturor obiecțiile transmise.

AVANTAJELE IG

Asigurarea calității	toate produsele înainte de introducerea pe piață trebuie controlate de un organism independent de certificare. Sigla obligatorie distinge produsele protejate;
Sistem deschis	sistemul este deschis tuturor producătorilor care produc în conformitate cu cerințele caietului de sarcini și care au trecut cu succes procesul de certificare;
Concurență loială	numai producătorii care respectă caietul de sarcini pot utiliza numele
Protecție	toate produsele înregistrate sunt protejate împotriva utilizării neautorizate de către entitățile care nu îndeplinesc condițiile din caietul de sarcini. Fiecare stat membru trebuie să pună în aplicare un sistem de control (ex officio) care să asigure supravegherea pe piață a acestor produse;
Avantajul prețului	studiul a arătat că produsele cu IG se vând (în medie) la prețuri de 2.23 ori mai mari decât produsele comparabile, dar fără IG;
Promovare	atât Comisia Europeană, cât și Statele Membre sprijină promovarea produselor cu Indicații Geografice;
Derogări	Normele comunitare veterinare și sanitare pot promova o abordare flexibilă ținând cont de menținerea specificității anumitor produse fabricate în condiții speciale sau prin metode tradiționale. Aplicarea derogării nu trebuie să pună în pericol siguranța alimentară.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

SISTEMUL INDICAȚIILOR GEOGRAFICE DIN MOLDOVA

CADRUL LEGAL APLICABIL INDICAȚIILOR GEOGRAFICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Legea nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

Legea nr. 66-XVI privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate oferă o bază pentru înregistrarea și protecția produselor, a căror calitate, caracteristici sau reputație sunt legate de o anumită zonă geografică sau de o metodă tradițională de producție. Trebuie adăugat că dispozițiile se referă nu numai la produsele agricole și la produsele alimentare, ci și la produsele din categorii precum minerale, produse vindecătoare, elemente de arhitectură sau artizanat.

În afară de legea menționată mai sus, sistemul IG din Moldova este reglementat de următoarele acte normative:

- Legea nr. 101 pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate – pentru stabilirea simbolurilor asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, precum și pentru definirea dreptului de utilizare a denumirilor IG, DO și STG;
- Legea Viei și Vinurilor nr. 57-XVI din 10 martie 2006 care stabilește reglementările legate de producția de vinuri cu denumire de origine și indicație geografică;
- Hotărârea Guvernului nr. 610 din 5 iulie 2010 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate;
- Hotărârea Guvernului nr. 644 din 19 iulie 2010, cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse;
- Hotărârea Guvernului nr. 356 din 11 iunie 2015 „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Organizarea pieței vitivinicole” care stabilește cerințele referitoare la materiile prime, procedurile tehnologice utilizate, procedurile de evaluare a conformității și cerințele specifice privind supravegherea pieței, trasabilitatea producției vinicole etc. esențiale pentru vinurile cu IG și DO.
- Hotărârea Guvernului nr. 915 din 26 iulie 2016, pentru aprobarea Regulamentului privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către organele vamale, prin care se stabilesc procedurile pentru protecția drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv pentru produsele cu denumiri IG, DO, STG;

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

- Ordinul Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 50 din 4 aprilie 2012, privind aprobarea delimitării zonelor viticole destinate producției de vinuri cu denumire de origine protejată;
- Ordinul Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 149 din 4 August 2015, cu privire la procedura de omologare a caietelor de sarcini pentru produsele agroalimentare cu denumiri de origine, indicații geografice și specialități tradiționale garantate;
- Ordinul Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 12 din 12 ianuarie 2016, privind delimitarea zonelor viticole destinate producției de vinuri cu indicație geografică protejată;
- Hotărârea Guvernului nr. 741 din 18.09.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea produselor vitivinicole aromatizate.

DEFINIȚII

Legea nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

Denumire geografică – denumire geografică a unei locații geografice, regiuni sau țări existente.

Denumire de origine - denumire geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și a cărui calitate sau caracteristici sunt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și umani, ale cărui etape de producție se desfășoară, toate, în aria geografică delimitată.

Indicație geografică - denumire a unei regiuni sau a unei localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară și care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice și cel puțin una dintre ale cărui etape de producție se desfășoară în aria geografică delimitată

Specialitățile tradiționale garantate

‘Tradițional’ utilizare dovedită pe piața națională pentru o perioadă care permite transmiterea între generații. Această perioadă este de cel puțin 30 de ani;

‘Specificitate’ caracteristică sau ansamblu de caracteristici prin care un produs agricol sau alimentar se distinge în mod clar de alte produse agricole sau alimentare similare aparținând aceleiași categorii.

Un produs agricol sau un produs alimentar are dreptul la protecție fiind considerat specialitate tradițională garantată în cazul în care un astfel de produs sau un produs alimentar:

- este obținut din materie primă tradițională, sau
- se caracterizează printr-o compoziție tradițională; sau

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

- se caracterizează printr-un mod de producere și/sau de prelucrare ce corespunde unui tip tradițional de producere și/sau de prelucrare.

Caracteristica sau ansamblul de caracteristici care determină specificitatea produsului trebuie să fie legate de proprietățile intrinseci ale acestuia, cum ar fi proprietățile sale fizice, chimice, microbiologice sau organoleptice, de metoda de producție sau de condițiile specifice care prevalează pe durata producerii. Aspectul exterior al unui produs agricol sau alimentar nu este considerat a fi o caracteristică a specificității acestuia.

Specificitatea produsului nu poate să se limiteze nici la o compoziție calitativă sau cantitativă, nici la un mod de producție prevăzut de legislație, nici la normele stabilite de organismele de standardizare ori stabilite arbitrar.

Pentru a fi înregistrată, denumirea specialității tradiționale garantate trebuie:

- să fi fost utilizată în mod tradițional pentru a desemna produsul specific; sau
- să indice caracterul tradițional sau caracterul specific al produsului.

Ordinul nr. 149 din 4 august 2015, cu privire la procedura de omologare a caietelor de sarcini pentru produsele agroalimentare cu denumiri de origine, indicații geografice și specialități tradiționale garantate

Denumirea de origine - este o denumire care identifică un produs:

- originar dintr-un anumit loc, regiune sau, în cazuri excepționale, țară;
- a cărui calitate sau ale cărui caracteristici se datorează în principal sau exclusiv unui anumit mediu geografic cu factori naturali și umani proprii, și;
- ale cărui etape de producție se desfășoară, toate, în zona geografică delimitată.

Indicația geografică - este o denumire care identifică un produs ce îndeplinește următoarele cerințe:

- originar dintr-un anumit loc, regiune sau țară;
- în cazul căruia o anumită calitate, reputație sau o altă caracteristică poate fi atribuită în principal originii geografice a produsului;
- atunci când cel puțin una dintre etapele de producție se desfășoară în zona geografică delimitată.

Specialitate tradițională garantată - produsul agroalimentar va întruni următoarele cerințe pentru a fi considerat o specialitate tradițională garantată:

- este obținut din materie primă tradițională sau
- se caracterizează printr-o compoziție tradițională sau
- se caracterizează printr-un mod de producere și/sau de prelucrare ce corespunde unui tip tradițional de producere și/sau de prelucrare.

VINUL

Hotărârea de Guvern nr. 356 din 11 iunie 2015

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Prezentul regulament stabilește, printre altele, norme generale privind cerințele specifice referitoare la obținerea produselor vitivinicole, etapele de organizare a producției și comercializării de produse vitivinicole cu denumire de origine protejată și indicații geografice protejate, elaborarea și aprobarea specificațiilor, procesele tehnologice și restricțiile din crama, cerințele privind etichetarea și trasabilitatea producției de vin, precum și procedurile de evaluare a conformității produselor vitivinicole.

Denumirile de origine și indicațiile geografice din sectorul viticol

„**Denumire de origine**” – se referă la denumirea unei regiuni, a unui loc sau, în cazuri excepționale, a unei țări, denumire utilizată pentru a desemna un produs originar din regiunea, orașul, locul sau țara respectivă, care îndeplinește următoarele cerințe:

- calitatea și caracteristicile produsului se datorează, în principal sau exclusiv, mediului geografic cu factorii naturali și umani existenți în aria geografică în cauză;
- strugurii din care se fabrică produsul se cultivă exclusiv în aria geografică în cauză;
- producția se desfășoară în aria geografică în cauză;
- produsul este obținut din soiuri de viță de vie aparținând speciei *Vitis vinifera*.

„**Indicație geografică**” - se referă la denumirea unei regiuni, a unui loc sau, în cazuri excepționale, a unei țări, denumire utilizată pentru a desemna un produs originar din regiunea, orașul, locul sau țara respectivă, care îndeplinește următoarele cerințe:

- posedă o anumită calitate, reputație sau alte caracteristici care pot fi atribuite respectivei zone geografice;
- strugurii din care se fabrică produsul provin în proporție de cel puțin 85% din suprafața geografică în cauză, restul de 15% provenind din alte zone ale Republicii Moldova;
- producția se desfășoară în aria geografică în cauză;
- produsul este obținut din soiuri de viță de vie aparținând speciei *Vitis vinifera* sau reprezintă un amestec între speciile *Vitis vinifera* și alte specii din genul *Vitis* (struguri de selecție nouă).

În sensul prezentului regulament, termenul „producție” desemnează toate procesele tehnologice, de la recoltarea strugurilor până la încheierea procesului viticol principal, cu excepția oricăror procese tehnologice viticole primare ulterioare, respectiv a procedurilor de procesare și transformare a strugurilor în vin, cu extracția ulterioară a drojdiei.

Definițiile indicațiilor geografice, denumirilor de origine, specialităților tradiționale garantate sunt prezentate în diferite acte juridice. Definiția Specialităților Tradiționale Garantate prezentată în Regulamentul nr.149 nu este la fel de cuprinzătoare precum definiția stipulată în Legea nr. 66-XVI. Actele juridice analizate nu conțin definiții ale indicațiilor geografice pentru băuturile spirtoase. Domeniul de aplicare al definițiilor (cu excepția băuturilor spirtoase) este în conformitate cu definițiile stipulate în legislația comunitară.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

PROCEDURA DE ÎNREGISTRARE

Legea nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

Legea prevede următoarele cerințe: depunerea unei cereri de înregistrare, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cererea de înregistrare, procedura de examinare a unei cereri și analiza conformității cu regulile referitoare la completare.

Pentru a beneficia de o denumire de origine protejată sau de o indicație geografică protejată ori pentru a fi recunoscut ca specialitate tradițională garantată, un produs trebuie să fie conform condițiilor stabilite într-un caiet de sarcini, omologat printr-o decizie a autorității competente desemnate. Caietul de sarcini pentru o denumire de origine sau pentru o indicație geografică trebuie să conțină cel puțin:

- a) denumirea de origine sau indicația geografică solicitată spre înregistrare;
- b) denumirea și descrierea produsului, inclusiv, dacă este cazul, a materiei prime, precum și principalele caracteristici fizice, chimice, microbiologice și/sau organoleptice ale produsului;
- c) delimitarea ariei geografice și, dacă este cazul, prezentarea elementelor care să indice respectarea prevederilor;
- d) elemente care să ateste că produsul provine din aria geografică delimitată;
- e) descrierea metodei de obținere a produsului și, dacă este cazul, a metodelor locale, loiale și constante, de obținere a acestuia, precum și descrierea elementelor referitoare la ambalaj, dacă solicitantul constată și justifică necesitatea ambalării produsului în aria geografică delimitată, pentru a păstra calitatea, pentru a garanta originea sau pentru a asigura controlul;
- f) elemente care să justifice, după caz:
  - legătura dintre calitatea sau caracteristicile produsului și mediul geografic;
  - legătura dintre o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ale produsului și originea sa geografică;
- g) denumirile și adresele autorităților competente sau ale organismelor abilitate să verifice respectarea prevederilor caietului de sarcini, precum și precizarea misiunii lor;
- h) orice reguli specifice de etichetare a produsului în cauză;
- i) oricare alte eventuale cerințe, stabilite de lege, ce trebuie respectate.

Caietul de sarcini pentru o specialitate tradițională garantată trebuie să conțină:

- a) denumirea propusă spre înregistrare;
- b) descrierea produsului, inclusiv principalele caracteristici fizice, chimice, microbiologice sau organoleptice care demonstrează caracterul specific al acestuia;
- c) descrierea metodei de producție care trebuie respectată de producători, inclusiv natura și caracteristicile materiilor prime sau ale ingredientelor utilizate, după caz, precum și metoda prin care este preparat produsul și;
- d) elementele esențiale care definesc caracterul tradițional al produsului.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Hotărârea Guvernului nr. 610 din 5 iulie 2010 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate

Regulamentul detaliază cerințele stabilite în lege. Se referă în special la procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate, la conținutul specificațiilor produsului, la delimitarea zonei geografice, la descrierea produsului și a metodei sale de producție, la procedurile utilizate pentru analiza cererii și opoziția la înregistrare.

Înainte de a aplica, producătorii trebuie să obțină confirmarea din partea autorităților locale cu privire la faptul că activitatea de producție se desfășoară în zona delimitată și are legătură cu produsul indicat în cerere, precum și confirmarea din partea autorităților competente locale cu privire la faptul că solicitantul produce produse în conformitate cu prevederile specificațiilor produsului, în zona geografică dată.

În ceea ce privește cererile pentru specialitățile tradiționale garantate, producătorii trebuie să indice dacă înregistrarea se solicită cu sau fără rezerva denumirii produsului agricol sau alimentar, conform caietului de sarcini al produsului.

Ordinul nr. 149 din 4 august 2015, cu privire la procedura de omologare a caietelor de sarcini pentru produsele agroalimentare cu denumiri de origine, indicații geografice și specialități tradiționale garantate

Regulamentul prevede o procedură detaliată pentru aprobarea caietelor de sarcini pentru produsele alimentare cu denumiri de origine, indicații geografice și specialitățile tradiționale garantate.

Prevederile prezentului regulament nu se aplică băuturilor spirtoase, vinurilor aromatizate și produselor vitivinicole, cu excepția oțeturilor din vin.

Regulamentul stipulează cerințele aplicabile grupurilor care solicită înregistrarea, precum și domeniul de aplicare al caietelor de sarcini pentru produs.

VINUL

Hotărârea de Guvern nr. 356 din 11 iunie 2015

Prezentul regulament stabilește, printre altele, norme generale privind cerințele specifice referitoare la obținerea produselor vitivinicole, etapele de organizare a producției și comercializării de produse vitivinicole cu denumire de origine protejată și indicații geografice protejate, elaborarea și aprobarea specificațiilor, procesele tehnologice și restricțiile din crămă, cerințele privind etichetarea și trasabilitatea producției de vin, precum și procedurile de evaluare a conformității produselor vitivinicole.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Elaborarea și aprobarea caietului de sarcini

Caietul de sarcini se elaborează de către asociația de producători din aria geografică delimitată pentru denumirile de origine sau indicațiile geografice. Atunci când în aria geografică delimitată se află un singur producător, caietul de sarcini va fi elaborat de către producătorul respectiv.

Caietul de sarcini ar trebui să include, pe lângă altele, informații cu privire la delimitarea ariei geografice, denumirea și descrierea produsului, respectiv: caracteristicile organoleptice și proprietățile fizico-chimice, inclusiv concentrațiile naturale și de alcool, volumul minim de produs obținut, elementele care justifică legătura dintre calitatea, respectiv caracteristicile produsului și ale mediului geografic cu factorii naturali și umani inerenți - pentru o denumire de origine sau o calitate, reputația sau alte caracteristici ale produsului și originea sa geografică - pentru indicațiile geografice, caracteristicile principale ale plantării viței, tehnologia cultivării strugurilor, o indicație a soiului (soiurilor) strugurilor din care este obținut produsul, cerințele privind calitatea strugurilor la recoltare, condițiile privind depozitarea și ambalarea, normele specifice de etichetare, numele și adresa producătorilor - membrii fondatori ai asociației producătorilor din aria geografică delimitată, numele și adresa organismelor responsabile cu verificarea respectării caietului de sarcini, regulile, categoriile și indicatorii utilizați în planul de inspecție al asociației pentru verificarea respectării prevederilor caietului de sarcini.

Asociația prezintă Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (anterior Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare) o cerere de aprobare a caietului de sarcini.

Ministerul va analiza caietul de sarcini și, dacă acesta respectă legile și reglementările în vigoare, îl va aproba. De asemenea, în termen de 3 zile lucrătoare, va informa solicitantul cu privire la emiterea ordinului de aprobare a caietului de sarcini.

Termenul limită pentru aprobarea caietului de sarcini nu trebuie să depășească 90 de zile de la data înregistrării cererii.

INSTITUȚII GUVERNAMENTALE ȘI AUTORITĂȚI DE CONTROL CU RESPONSABILITĂȚI ÎN DOMENIUL IG (conform HG nr. 644 din 19.07.2010)

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI)

Rolul primordial în cadrul sistemului de protecție a indicațiilor geografice revine AGEPI, care are rolul de oficiu național în domeniul protecției proprietății intelectuale, fiind singura autoritate care acordă protecție juridică pentru indicațiile geografice pe teritoriul Republicii Moldova. Conform Legii nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate, AGEPI reprezintă, de asemenea, autoritatea competentă a Republicii Moldova în cadrul Uniunii Speciale a Statelor Membre conform Tratatului de la Lisabona.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Autoritatea competentă cu atribuții și responsabilități legate de următoarele produse cu potențial de a obține denumiri de origine, indicații geografice și de a deveni specialități tradiționale garantate: cereale și produse din cereale, fructe și fructe, legume și produse vegetale, nuci, ceaiuri, extracte naturale din plante, ulei, produse din carne și produse pe bază de carne, pește și produse din pește, lapte și produse lactate, alimente, ouă, miere, produse de cofetărie, produse de panificație și produse de panificație, paste, condimente, sosuri, produse cosmetice, uleiuri esențiale, tutun și produse din tutun; alcoolice, bere, băuturi nealcoolice, ape minerale naturale. Ministerul are de asemenea competența de a aproba sau respinge caietele de sarcini elaborate pentru produsele cu denumiri de origine, indicații geografice și specialitățile tradiționale garantate.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor reprezintă autoritatea competentă pentru aprobarea caietelor de sarcini pentru indicații geografice, pentru material de construcții și produse.

Ministerul Culturii

Ministerul Culturii reprezintă autoritatea competentă produsele de artizanat ce pot beneficia de denumiri de indicații geografice, denumiri de origine și pot reprezenta specialități tradiționale garantate.

Ministerul Mediului

Ministerul Culturii reprezintă autoritatea competentă cu atribuții și responsabilități legate de materii prime minerale cu denumiri de origine și indicații geografice precum piatra, nisipul, argila, diatomita, formațiunile de tripoli, bentonită etc.

Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății, conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 644 of 19.07.2010, reprezintă autoritatea competentă cu atribuții și sarcini legate de produsele cu denumiri de origine și indicații geografice precum apele minerale medicinale; ceaiurile medicinale; produsele para-farmaceutice.

Procedurile de înregistrare a indicațiilor geografice pentru produsele agricole și vinuri sunt elaborate în mod corespunzător. Reglementările prezintă cu claritate cerințele și instituțiile responsabile pentru procesul de înregistrare. În general, pot apărea neclarități cu privire la confirmările emise de autoritățile competente locale cu privire la faptul că solicitantii realizează în zona geografică dată produse în conformitate cu dispozițiile prezentate în caietul de sarcini al produsului pentru respectiva denumire de origine sau indicație geografică.

Nu există nicio procedură detaliată pentru înregistrarea și opoziția indicațiilor geografice la nivelul UE.

Dispozițiile legii sunt orizontale și se aplică tuturor produselor care pot fi înregistrate ca indicații geografice. Normele de aplicare referitoare la procedura de aprobare a specificațiilor tehnice se

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

aplică numai produselor agricole și produselor alimentare. Nu există proceduri detaliate aplicabile altor produse.

ARIA DE ACOPERIRE A PROTECȚIEI

Legea nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

Denumirile de origine și indicațiile geografice

Legea protejează denumirile de origine și indicațiile geografice protejate înregistrate, printre altele, împotriva utilizării comerciale directe sau indirecte a unei denumiri înregistrate pentru produse neacoperite de înregistrare, uzurpării, imitării sau evocării, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi 'de genul', 'de tipul', 'de stilul', 'așa cum este produs', 'imitație' ori de alte expresii similare, și împotriva indicațiilor false sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate sau pe documentele aferente produsului respectiv, precum și contra utilizării în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului.

Sunt interzise și orice alte practici susceptibile să inducă în eroare consumatorul în ceea ce privește originea adevărată a produsului.

Specialitățile tradiționale garantate

Denumirile specialităților tradiționale garantate sunt protejate împotriva uzurpării, imitării sau evocării și împotriva oricărei alte practice de natură să inducă în eroare consumatorul. Se interzice de asemenea utilizarea în comerț a denumirilor de produse care pot fi confundate cu denumirile înregistrate ale specialităților tradiționale garantate.

Orice utilizare abuzivă sau înșelătoare a termenului "specialitate tradițională garantată" și a simbolurilor naționale asociate este, de asemenea, interzisă.

Domeniul de aplicare al protecției indicațiilor geografice introdus de legislația moldovenească este armonizat cu prevederile legislației UE. Dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele de calitate pentru produsele agricole și alimentare indică faptul că este protejat inclusiv numele produsului înregistrat și utilizat ca și ingredient.

VERIFICAREA CONFORMITĂȚII CU CAIETUL DE SARCINI AL PRODUSULUI

Legea nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Legea prevede că Guvernul va desemna, pentru diferite categorii de produse, autoritățile competente abilitate și responsabile pentru aprobarea caietelor de sarcini, completarea principiilor generale, aprobarea etapelor și procedurilor de control implementate pentru a se asigura conformitatea cu caietele de sarcini, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Verificarea conformității cu caietul de sarcini, din perspectiva denumirilor de origine și indicațiilor geografice referitoare la o arie geografică definită și la specialitățile tradiționale garantate de pe teritoriul Republicii Moldova este asigurată de către autoritățile competente desemnate. Verificarea respectării caietului de sarcini pentru produsele din afara teritoriului Republicii Moldova este asigurată de către autoritatea desemnată de către țara de origine

Ordinul nr. 149 din 4 august 2015, cu privire la procedura de omologare a caietelor de sarcini pentru produsele agroalimentare cu denumiri de origine, indicații geografice și specialități tradiționale garantate

Ordinul prevede că produsele protejate pot fi folosite numai de către persoanele care dețin dreptul de utilizare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 66-XVI din 27.03.2008. În plus, produsele agricole și produsele alimentare marcate cu „Denumire de origine protejată”, „Indicație geografică protejată” sau „Specialitate tradițională garantată” pot fi comercializate numai dacă a fost emis certificatul de conformitate.

Certificatul de conformitate pentru produsele agricole și produsele alimentare cu DO protejată, IG protejată și STG se eliberează de către un organism de certificare acreditat în conformitate cu EN 17065 „Cerințe generale pentru organismele care operează cu un sistem de certificare a produselor”, în condițiile prevăzute în acest capitol.

Recunoașterea organismelor de evaluare a conformității care operează cu sistemul de certificare a produselor

Organismele de evaluare a conformității produselor în scopul recunoașterii vor depune o cerere la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (actualul Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului), precum și un dosar care atestă acreditarea conform EN 17065 „Cerințe generale pentru organisme care operează cu sistemul de certificare a produselor”.

Pe baza documentelor primite, Ministerul va emite un ordin de recunoaște a organismelor de evaluare a conformității, acreditate în domeniul reglementat, în termen de 5 zile lucrătoare. Recunoașterea organismelor de inspecție și certificare se acordă pe termenul de valabilitate al certificatului de acreditare, emis de către Centrul National de Acreditare MOLDAC.

Organismele de certificare acreditate transmit Ministerului, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, lista grupurilor de producători verificați și controlați până la data de 31 decembrie a anului anterior, cuprinzând numele și adresa Grupului de producători, tipul (producător, procesator), tipul produsului, data înregistrării, data certificării. Pe lângă acestea, organismele de certificare informează Ministerul cu privire la orice neconformități sau încălcări privind respectarea datelor cuprinse în caietul de sarcini, precum și sancțiunea aplicată.

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

În prezent, pentru produsele vitivinicole, în baza Ordinului nr. 228 din 23.10.2014, organismul de certificare din cadrul "Centrului Național pentru verificarea calității producției alcoolice" este desemnat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cu atribuții de verificare a respectării caietului de sarcini pentru producția de struguri și producția de produse vitivinicole cu denumire geografică protejată și, ulterior, cu funcții de certificare a conformității produselor vitivinicole cu denumirea protejată.

Dispozițiile aplicabile privind înregistrarea și protecția produselor agricole și alimentare indică faptul că verificarea conformității ar trebui să fie asigurată de un organism de certificare acreditat. Informațiile obținute arată că niciun organism de certificare nu a solicitat încă acreditarea. Procedura de înregistrare a indicațiilor geografice impune ca organismul de certificare să fie desemnat în caietul de sarcini. În afară de aceasta, pot fi introduse pe piață numai produse certificate înregistrate ca IG, DO sau STG.

În sectorul vitivinicol, această problemă a fost rezolvată prin desemnarea entității responsabile cu verificarea conformității.

CONTROALELE EX OFFICIO

Legea nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

Legea prevede delegarea către Guvern a funcției de desemnare a autorităților competente responsabile de controalele oficiale în scopul verificării conformității cu caietele de sarcini ale produselor cu denumire de origine protejată, indicație geografică protejată sau specialități tradiționale garantate. Conform legii, controalele ex officio vor acoperi verificarea conformității unui produs cu caietul de sarcini respectiv și vor monitoriza utilizarea denumirilor înregistrate care descriu produsele introduse pe piață. Orice producător care utilizează denumiri protejate are dreptul de a fi protejat printr-un sistem de controalele ex officio.

Numele și adresele autorităților și organismelor desemnate se publică și se actualizează periodic în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

Hotărârea de Guvern nr. 644 din 19 iulie 2010

Acest document legislativ indică autoritățile competente abilitate cu atribuții și responsabilități legate de produsele cu denumiri de origine, indicații geografice și specialități tradiționale garantate, precum și autoritățile competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea produselor protejate

Categoria de produs	Autoritățile competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea DO, IG, STG
Cereale și produse cerealiere (făină, crupe)	Agenția pentru Protecția Consumatorilor

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Fructe și produse din fructe	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
Legume și produse din legume, nuci, ceaiuri, extracte naturale din plante, uleiuri	Centrul Vinificație și Tehnologie Alimentară al Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare
Carne și produse din carne	Agenția pentru Protecția Consumatorilor
Pește și produse din pește, lapte și produse lactate, grăsimi alimentare, ouă, miere	Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală
Produse de cofetărie, pâine și produse de panificație, paste făinoase, condimente, sosuri, produse cosmetice, uleiuri esențiale	Agenția pentru Protecția Consumatorilor
Tutun și produse din tutun	Agenția pentru Protecția Consumatorilor Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
Produse vinicole și alcoolice	Agenția pentru Protecția Consumatorilor Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Întreprinderea de Stat "Centrul Național de Verificare a Calității Producției Alcoolice"
Bere	Agenția pentru Protecția Consumatorilor Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Băuturi nealcoolice	Agenția pentru Protecția Consumatorilor
Ape minerale naturale	Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice
Materiale și produse pentru construcții	Agenția pentru Protecția Consumatorilor Inspekția de Stat în Construcții
Obiecte de artizanat	Agenția pentru Protecția Consumatorilor Ministerul Culturii

Consultările organizate au permis să se ajungă la concluzia că sistemul oficial de monitorizare și supraveghere a produselor agricole și alimentare din Republica Moldova este în curs de reorganizare. Autoritatea este conștientă de importanța sistemului de indicații geografice pentru dezvoltarea agriculturii, precum și de rolul controalelor ex officio. În cadrul noii structuri, vor fi luate în considerare aspectele legate de controlul ex officio al indicațiilor geografice. Agenția nu a efectuat încă controale ex officio privind indicațiile geografice.

În timpul reuniunilor, producătorii au ridicat problema lipsei de informații referitoare la cerințele care trebuie îndeplinite pentru a putea introduce un produs pe piață. Această situație se aplică nu numai indicațiilor geografice, ci și altor produse agricole la scară mică.

METODE DE STIMULARE ȘI ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA SISTEMULUI

Sistemul de indicații geografice din Moldova se află în stadiul inițial de dezvoltare, iar popularizarea acestuia la nivelul producătorilor și consumatorilor necesită organizarea unor activități de informare și promovare și alocarea resurselor financiare adecvate în acest scop.

Una dintre acțiunile realizate în acest sens este reprezentată de rambursarea costurilor asociate înregistrării unei indicații geografice introduse de Guvernul Republicii Moldova prin Hotărârea nr. 455 din 21 iunie 2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Fondul național pentru agricultură și dezvoltare rurală a fost înființat prin Legea nr. 276 din 16.12.2016. Obiectivul Fondului este de a subvenționa activitățile legate de implementarea obiectivelor și măsurilor de sprijin prezentate în Strategia Națională pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală. Fondul este format din alocații bugetare anuale (nu mai puțin de 2% din totalul veniturilor aprobate ale bugetului de stat) și alte surse, inclusiv din fonduri asigurate prin programele Uniunii Europene (Legea nr.177 din 22.10.2015 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova – suport pentru agricultură și dezvoltare rurală).

Pe baza principalelor priorități stabilite prin Strategia pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Legea stabilește submăsuri care vor fi sprijinite în baza alocărilor bugetare. HG nr. 455 din 21.06.2017 a introdus noi submăsuri privind susținerea indicațiilor geografice și promovarea exporturilor.

Pentru înregistrarea unei indicații geografice protejate, a unei denumiri de origine, sau a unei specialități tradiționale garantate se subvenționează 50% din cost, dar nu mai mult de 30 mii lei (submăsura 1.9).

Sub-măsura 1.2 – producătorii de struguri tehnici pentru plantațiile de viță de vie din zona cu indicație geografică pentru producția vinului cu indicație geografică (se solicită certificatul / avizul grupului de producători locali) beneficiază de o valoare mai mare a compensației, respectiv 5 mii lei per ha.

Producătorii agricoli, prin asociațiile profesionale din domeniul agriculturii, pot beneficia de o compensație de 50% din costul participării, dar nu mai mult de 100 mii lei pe beneficiar, acoperind cheltuielile legate de participarea la expoziții, târguri, concursuri organizate în străinătate.

Vin

Acesta este rezultatul creării unui fond special de promovare în cadrul căruia 50% din fonduri provin de la producători, restul fiind acoperit de bugetul de stat. Fondurile acumulate permit implementarea unor activități promoționale menite să asigure calitatea vinurilor, inclusiv sprijinirea dezvoltării indicațiilor geografice.

În prezent, în Republica Moldova nu există o strategie sau un plan de acțiune pentru dezvoltarea sistemului de indicații geografice.

CONCLUZII

Problemele politicii de calitate a produselor a căror calitate este strâns legată de originea geografică sau de alte caracteristici calitative, sunt destul de noi și necunoscute unui vast grup de producători și consumatori din Republica Moldova. Evident, politica contribuie la protejarea intereselor entităților care produc aceste produse, și oferă de asemenea consumatorilor informații suplimentare cu privire la calitatea acestora, ceea ce le permite acestora să facă o alegere conștientă. Experiența din Italia, Franța sau Spania, pentru care politica privind calitatea a devenit un element vital al politicii naționale, arată că realizarea unor astfel de produse poate avea ca rezultat beneficii economice

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

raționale pentru producători, protejând în același timp patrimoniul cultural și patrimoniul culinar. Dezvoltarea sistemului de indicații geografice din Republica Moldova va fi posibilă doar dacă se vor implementa toate elementele precum înregistrarea, certificarea, controlul ex officio și promovarea.

DEFINIȚII

Dispozițiile privind înregistrarea indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare în Republica Moldova au fost modificate de mai multe ori pentru a le armoniza cu legislația UE. Prin urmare, majoritatea definițiilor sunt foarte similare cu cele din legislația UE. Definițiile indicațiilor geografice, denumirilor de origine, specialităților tradiționale garantate sunt prezentate în diferite acte normative. Definiția specialităților tradiționale garantate prezentată în Regulamentul nr.149 nu este la fel de comprehensivă precum definiția prezentată în Legea nr. 66-XVI. Pentru a evita problemele de confuzie și interpretare, este justificată armonizarea definițiilor sau prezentarea acestora într-un singur act normativ.

În plus, trebuie remarcat faptul că indicațiile geografice ale produselor agricole, vinurilor și băuturilor spirtoase sunt definite în moduri diferite. Prin urmare, este justificată luarea în considerare a acestor diferențe. De exemplu, regulamentele UE indică faptul că băuturile spirtoase pot fi înregistrate numai ca indicații geografice. Nu există nicio posibilitate de înregistrare a acestora ca denumiri de origine. Actele juridice analizate nu conțin definiții ale indicațiilor geografice pentru băuturile spirtoase.

În pofida celor de mai sus, trebuie remarcat faptul că Republica Moldova este parte la Acordul de la Lisabona privind protecția indicațiilor locului de origine a produselor și înregistrarea lor internațională care permite înregistrarea denumirilor de origine ale băuturilor spirtoase.

PROCEDURA DE ÎNREGISTRARE

O descriere precisă a tuturor activităților legate de înregistrarea indicațiilor geografice este extrem de importantă pentru înțelegerea și acceptarea sistemului de către producători. Sistemul trebuie să fie transparent și solicită doar informațiile necesare pentru realizarea unei evaluări corecte. Procedurile de înregistrare a indicațiilor geografice pentru produsele agricole și vinuri sunt elaborate în mod corespunzător. Reglementările prezintă cu claritate cerințele și instituțiile responsabile pentru procesul de înregistrare. În general, pot apărea neclarități cu privire la confirmările emise de autoritățile competente locale cu privire la faptul că solicitantii realizează în zona geografică dată produse în conformitate cu dispozițiile prezentate în caietul de sarcini al produsului pentru respectiva denumire de origine sau indicație geografică. Această cerință nu este reflectată în legislația comunitară. Legislația nu indică cine ar trebui să emită o astfel de confirmare. În plus, orice producător care dorește să producă produse înregistrate, înainte de a le introduce pe piață, trebuie să fie supus unui control de verificare a conformității.

Legislația comunitară oferă posibilitatea înregistrării pe teritoriul său a indicațiilor geografice din țări terțe. Având în vedere activitățile de promovare a exporturilor din Republica Moldova și faptul că sistemul comunitar este apreciat și recunoscut de mulți consumatori, este justificată înregistrarea indicațiilor geografice ale Republicii Moldova în sistemul comunitar. Prevederile legislației din

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Republica Moldova supuse analizei nu includ proceduri de înregistrare și opoziție cu privire la indicațiile geografice de la nivelul UE.

Dispozițiile legii sunt orizontale și se aplică tuturor produselor care pot fi înregistrate ca indicații geografice. Normele de aplicare referitoare la procedura de aprobare a specificațiilor tehnice se aplică numai produselor agricole și produselor alimentare. Nu există proceduri detaliate aplicabile altor produse.

CONTROLUL ȘI VERIFICĂRILE DE CALITATE

Toți producătorii implicați în gestionarea sistemelor de calitate a produselor agricole și alimentare vor fi supuși controalelor realizate de către organismul de certificare autorizat. Acesta este unul dintre cele mai importante elemente ale întregului sistem, care conferă încredere consumatorilor cu privire la produsele de calitate și la sistemul în sine. Informațiile pe care organismul de certificare le va obține în urma verificării sunt necesare pentru etapa de depunere a cererii. Experiențele diferitelor state membre ale UE indică faptul că verificarea conformității procesului de producție a indicațiilor geografice cu prevederile caietului de sarcini poate fi realizată în mai multe moduri.

1. Organismele de certificare acreditate

Verificarea conformității poate fi realizată de organismele de certificare. Cerința de bază pentru organismul de certificare este obținerea acreditării. Toate organismele de certificare trebuie să fie acreditate în conformitate cu evaluarea standard de conformitate 17065: 2012 - Cerințe pentru organismele care certifică produse, procese și servicii. Acest standard definește cerințele care trebuie îndeplinite de către organismele de certificare pentru a fi recunoscute ca fiind competente și de încredere. Acreditarea este efectuată de Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova (MOLDAC). Până în prezent, niciunul dintre organismele de certificare nu și-a exprimat interesul pentru obținerea acreditării. Aceasta este o decizie independentă a entității comerciale. Lipsa interesului pentru acreditare poate rezulta din numărul mic de produse înregistrate, costurile ridicate și procesul îndelungat de obținere a acreditării

2. Autoritatea competentă

Verificarea conformității poate fi realizată de către o autoritate competentă (de exemplu, inspecția de stat). În acest caz, este necesară autorizarea acestei entități prin emiterea actului juridic relevant. Deși prevederile Legii nr. 66-XVII privind protecția indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate prezintă în articolul 34 posibilitatea de a emite unui mandat pentru o entitate de stat în vederea realizării verificării conformității, autorizația actuală emisă prin HG nr. 644 din 19 iulie 2010 privind desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități legate de produsele cu denumiri de origine, indicații geografice și specialități

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

tradiționale garantate și autoritățile competente responsabile cu controlul oficial al conformității produselor, prezentând numai entitățile autorizate să efectueze controale ex officio. În cadrul unui atelier de lucru privind implementarea politicii UE privind calitatea (DOP, IGP, TSG) și controalele ex officio organizat în cadrul proiectului în data de 25 iulie, având ca obiectiv analiza posibilelor soluții de certificare, s-a ridicat o problemă suplimentară. Conform unor opinii, o autoritate competentă trebuie, de asemenea, să obțină acreditare înainte de a realiza verificarea conformității. O astfel de cerință nu se reflectă în legislația UE.

3. Sistemul mixt

De asemenea, există posibilitatea de a menține un sistem mixt, în care atât organismele private de certificare, cât și autoritatea competentă pot asigura verificarea conformității. În acest caz, producătorul decide care este entitatea responsabilă cu efectuarea controlului. Această soluție funcționează în mai multe țări ale UE (de exemplu, în Polonia).

Dispozițiile aplicabile privind înregistrarea și protecția produselor agricole și alimentare indică faptul că verificarea conformității ar trebui să fie asigurată de un organism de certificare acreditat. Informațiile obținute arată că niciun organism de certificare nu a solicitat încă acreditarea. Procedura de înregistrare a indicațiilor geografice impune ca organismul de certificare să fie desemnat în caietul de sarcini. În afară de aceasta, pot fi introduse pe piață numai produse certificate înregistrate ca IG, DO sau STG.

Având în vedere faptul că acesta este un element-cheie care afectează dezvoltarea întregului sistem și, pe de altă parte, lipsa de interes manifestată de organismele private de certificare pentru acreditare, pentru verificarea conformității ar trebui autorizată o autoritate competentă. Legislația comunitară nu impune acreditarea autorităților de stat desemnate, spre deosebire de regula aplicabilă organismelor private de certificare. O astfel de autorizație poate fi introdusă în perioada de tranziție până la acreditare, de către un organism privat de certificare.

CONTROALELE EX OFFICIO

Obiectivul principal al controalelor ex officio este de a asigura consumatorii că produsele cu IG, DO, STG oferite pe piață sunt compatibile cu caietele de sarcini. Fiecare țară desemnează autoritatea sau autoritățile competente responsabile de controalele oficiale. Scopul verificării ar trebui să acopere nu numai produsele înregistrate în Republica Moldova, ci și produsele din alte țări. Datorită necesității de a face schimb de informații, este necesară cooperarea dintre autoritățile competente din diferite țări. Statele membre pregătesc un plan național multianual de control integrat (MANCP). MANCP

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

conține informații generale privind structura și organizarea sistemelor oficiale de control din statul membru în cauză.

Dispozițiile legislative din Republica Moldova prezintă autoritățile responsabile pentru efectuarea controalelor ex officio pentru diferitele tipuri de produse. Cu toate acestea, instituțiile responsabile pentru implementarea acestora sunt în prezent în proces de reorganizare. După încheierea procesului de reorganizare, MANCP ar trebui să fie completat de planurile de control pentru IG, DO, STG și de o sistematică a supravegherii pieței.

Având în vedere faptul că controlul ex officio cu privire la indicațiile geografice reprezintă o problemă nouă, este necesar să se țină seama de necesitatea de a oferi un sprijin substanțial prin organizarea de cursuri de formare, ateliere de lucru și elaborarea unor ghiduri în acest sens pentru instituția implicată.

Ar trebui să se țină seama, de asemenea, de formarea dedicată producătorilor, cu privire la cerințele de introducere pe piață a produselor și posibilele derogări aplicabile indicațiilor geografice.

METODE DE STIMULARE ȘI ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA SISTEMULUI

Sistemul de indicații geografice din Republica Moldova se află într-un stadiu incipient de dezvoltare și necesită acoperirea costurilor suportate de producători pentru pregătirea caietelor de sarcini și realizarea controalelor tehnice, precum și a costurilor de promovare asociate cu activitățile de conștientizare adresate consumatorului.

Trebuie să se aprecieze pozitiv rambursarea recentă a costurilor legate de înregistrarea indicațiilor geografice pentru produsele agricole și produsele alimentare și de desfășurarea activităților de promovare organizate de instituțiile implicate în înregistrarea respectivelor indicații geografice. Un impact semnificativ asupra dezvoltării acestui sector în Republica Moldova îl au și programele implementate cu ajutorul finanțărilor externe.

În ciuda aspectelor prezentate mai sus, având în vedere faptul că indicațiile geografice se află într-un stadiu incipient de dezvoltare, stimulentele ar trebui să se aplice și în perioadei post-înregistrare, în special în aspectele rambursării costurilor de certificare. În plus, ar trebui să se ia în considerare adoptarea unei strategii sau a unui plan de acțiune care să abordeze în mod cuprinzător problemele legate de dezvoltarea acestui sector în Republica Moldova. Strategia, pe lângă propunerile de acțiuni adresate instituțiilor implicate, ar trebui să ofere resurse adecvate pentru implementarea acestora.

RECOMANDĂRI

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Cercetările realizate și informațiile obținute în timpul întâlnirilor organizate cu mai multe instituții implicate în procesul de înregistrare și control al produselor protejate au avut ca rezultat formularea următoarelor recomandări:

Recomandări referitoare la armonizarea cu regulamentele UE

Definiții

- Armonizarea definițiilor prezentate în Legea nr. 66-XVI și ale prevederilor prezentate în actele de implementare, în special în ceea ce privește specialitățile tradiționale garantate.
- Având în vedere armonizarea pe deplin cu legislația UE, ar trebui să se țină seama de completarea dispozițiilor referitoare la băuturile spirtoase.

Verificarea conformității

- Completarea Hotărârii de Guvern nr. 644 prin autorizarea autorității competente să efectueze verificarea conformității, lăsând în același timp posibilitatea de acreditare de către organismele de certificare. De asemenea, pare justificată analizarea nevoii de acreditare de către o autoritate competentă și, dacă este necesar, excluderea acestei cerințe din reglementările aplicabile.

Având în vedere lipsa de interes manifestată de organismele private de certificare pentru acreditare și, pe de altă parte, faptul că acesta reprezintă un element-cheie care afectează dezvoltarea întregului sistem, ar trebui autorizată o autoritate competentă pentru verificarea conformității. Legislația comunitară nu impune acreditarea autorităților de stat desemnate, spre deosebire de regula aplicabilă organismelor private de certificare. O astfel de autorizație poate fi introdusă în perioada de tranziție până la acreditare, de către un organism privat de certificare

Realizarea controalelor ex officio

- Introducerea planurilor de control IG, DO, STG și inițierea controalelor oficiale, pe lângă planurile naționale de control multianuale.
- Organizarea de cursuri de formare pentru instituțiile responsabile cu realizarea controalelor ex officio, precum și pentru producătorii IG, cu privire la cerințele legate de introducerea pe piață a produselor agricole;
-
- Având în vedere complexitatea cerințelor și o gamă largă de controale, este justificată înființarea unei unități responsabile de controlul ex officio al produselor cu IG.

Recomandări referitoare la funcționarea sistemului IG

Procedura de înregistrare

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

- Dispoziții privind înregistrarea la nivelul UE

Legislația comunitară oferă posibilitatea înregistrării pe teritoriul său a indicațiilor geografice din țările terțe. Având în vedere activitățile de promovare a exporturilor din Republica Moldova și faptul că sistemul comunitar este apreciat și recunoscut de mulți consumatori, este justificată înregistrarea indicațiilor geografice ale Republicii Moldova în sistemul comunitar.

- Eliminarea cerinței privind confirmarea de către autoritățile competente locale

Ar trebui luată în considerare eliminarea cerinței de confirmare din partea autorităților competente locale că solicitantii produc produse în conformitate cu dispozițiile specificațiilor produsului pentru respectiva denumire de origine sau indicație geografică în aria geografică dată. Această cerință nu este reflectată în legislația comunitară. Legislația nu indică cine ar trebui să emită o astfel de confirmare. În plus, orice producător care dorește să producă produse înregistrate, înainte de a le introduce pe piață, trebuie să fie supus unei verificări a conformității. Eliminarea acestei cerințe va contribui la simplificarea procesului de înregistrare.

- Introducerea normelor de aplicare pentru alte produse non-agricole și vinul.

Dispozițiile legii sunt orizontale și se aplică tuturor produselor care pot fi înregistrate ca indicații geografice. Normele de aplicare referitoare la procedura de aprobare a caietului de sarcini se aplică numai produselor agricole și produselor alimentare. Nu există proceduri detaliate pentru alte produse.

Stimulente și acțiuni pentru dezvoltarea sistemului

- Suport pentru producătorii care participă la sistemul indicațiilor geografice

Producerea de produse înregistrate este asociată cu costuri suplimentare suportate de producători în comparație cu produsele convenționale. Aceste costuri sunt legate în principiu de certificarea produselor și de funcționarea grupului de producători. Rambursarea acestor costuri pe o perioadă de cinci ani ar fi un stimulent pentru producătorii de a înregistra și comercializa astfel de produse.

- Programul de dezvoltare a indicațiilor geografice

Adoptarea unui astfel de document strategic ar contribui la determinarea direcției de dezvoltare și la o indicare clară a competențelor diferitelor instituții implicate în procesul de implementare a acțiunilor. Trebuie indicate acțiunile necesare, împreună cu rolurile anumitor instituții și sursele financiare.

- Campanie de informare

ARCHIDATA

Proiect impementat de
un Consorțiu condus
de ARCHIDATA

Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

EuropeAid/137467/DH/SER/MD

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Luând în considerare nivelul scăzut al interesului și gradului de conștientizare privind sistemul IG, după adoptarea legislației necesare (verificarea conformității), ar trebui pusă în aplicare campania de informare adresată atât consumatorilor, cât și producătorilor. Acțiunile destinate consumatorilor ar trebui să vizeze familiarizarea cu ideea, categoriile de bază și logo-uri atașate produselor cu IG. Producătorii ar trebui să fie informați cu privire la cerințele privind înregistrarea și avantajele rezultate din participarea la sistem.